

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE BIH
ZA 2017. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-709/18

Sarajevo, juli 2018. godine

**SADRŽAJ**

I MIŠLJENJE REVIZORA	3
MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II KRITERIJI	6
III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	7
1. UVOD	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA	7
2.1 Realizovane preporuke	7
2.2 Preporuke čija je realizacija u toku	7
2.3 Nerealizovane preporuke	8
3. SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
3.1 Sistem internih kontrola procesa	8
3.2 Organizacija i rukovođenje	9
3.3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
3.4 Interna revizija	10
4. BUDŽET	10
5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	11
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	11
5.1.1 Putni troškovi	12
5.2 Pregled prihoda i primitaka	12
5.3 Bilans stanja	13
5.3.1 Potraživanja za isporučene usluge i robe	13
5.4 Pregled dinamike zapošljavanja	14
6. JAVNE NABAVKE	14
7. KOMENTARI	16
PRILOZI	16

I MIŠLJENJE REVIZORA

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Institut)** za 2017. godinu koji obuhvataju: bilans stanja, pregled prihoda, primitaka i finansiranja, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Instituta** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1000–1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Instituta** ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Institut nije dokumentovao iskazani saldo potraživanja za isporučene usluge i robe, niti ih je popisao prilikom provođenja godišnjeg popisa (tačka 5.3.1

Izveštaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovu za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji **Instituta** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Sistem internih kontrola Instituta, naročito kod blagajničkog poslovanja, nije uspostavljen na odgovarajući način (tačka 3.1 Izveštaja).

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja **Instituta** za 2017. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se **Institut** rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Instituta**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.



Mišljenje

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2017. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Institut nije preduzimao aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji s postojećim propisima iz ove oblasti, mada je rok za usaglašavanje istekao (tačka 3.2 Izvještaja).

Sarajevo, 18.07.2018. godine

GENERALNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine provodi reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu objektivnosti i istinitosti finansijskih izvještaja i ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2017. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Institut je samostalna institucija osnovana Zakonom o akreditiranju BiH¹ i Zakonom o osnivanju Instituta za akreditiranje BiH². Prema zakonskim odredbama, Institut je nadležan za:

- razvijanje, provođenje i održavanje sistema akreditiranja Bosne i Hercegovine;
- provođenje procedure akreditiranja i nadzor organa za ocjenjivanje usaglašenosti;
- zastupanje Bosne i Hercegovine u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditiranje;
- organizovanje i provođenje specijalističkog obrazovanja kadrova u oblasti akreditiranja;
- razvijanje i uspostavljanje informacionog sistema o dodijeljenim akreditacijama i dokumentima iz oblasti akreditiranja;
- druge upravne i stručne poslove.

Sjedište Instituta je u Sarajevu.

2. REALIZACIJA PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost s odgovarajućim zakonima i propisima, uz skretanje pažnje na nedostatke kod provedenih procedura javne nabavke. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Institut nije dostavio odgovor na osnovu člana 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, a u zabilješkama uz finansijske izvještaje je navedeno da su nastavljene aktivnosti na unapređenju sistema internih kontrola.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka.

2.1 Realizovane preporuke

- U vezi s uspostavom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, Institut je utvrdio mapu poslovnih procesa i procijenio rizike za sve procese.

2.2 Preporuke čija je realizacija u toku

- Nakon izbora dobavljača za hotelski smještaj uvedena je praksa da se računi hotelskog smještaja plaćaju žiralno, a ne gotovinski.
- Krajem godine je izmijenjena odluka o naknadama za eksperte – vanjske saradnike, a efekti primjene će se utvrditi u 2018. godini.
- Poboljšano je planiranje nabavki u pogledu obuhvatanja predmeta nabavki, a provedeni su postupci koji nisu obuhvaćeni prvobitnim planom nabavki (hotelski smještaj). Dalja poboljšanja su potrebna u dijelu pravovremenog

planiranja otpočinjanja procedure nabavki.

2.3 Nerealizovane preporuke

- Nije bilo novih aktivnosti na usaglašavanju pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji s propisima iz ove oblasti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1 Sistem internih kontrola procesa

Postupcima revizije uočili smo da sistem internih kontrola u Institutu nije uspostavljen na zadovoljavajući način. Problemi u funkcionisanju pojedinih poslovnih procesa su, između ostalog, prouzrokovani dužim bolovanjima, prvenstveno zaposlenih u Službi za opće, pravne i finansijske poslove. Pored toga smo stekli utisak da se nisu ozbiljno shvatili problemi u vezi s funkcionisanjem službe, kao i da preduzete aktivnosti na rješavanju problema nisu bile adekvatne.

Tokom obavljanja revizije uočili smo značajne slabosti sistema internih kontrola koje nisu imale konačnog uticaja na tačnost finansijskih izvještaja. Ti nedostaci se odnose na obračun naknada troškova zaposlenih, neadekvatne kontrolne postupke i urednost dokumentacije kod blagajničkog poslovanja i izvršenog popisa potraživanja.

Prilikom obračuna **naknade za prijevoz** nije u potpunosti primijenjen podzakonski akt kojim je regulisana ova vrsta naknade, pa je kod većine testiranih naknada iznos veći u odnosu na naknadu koja je propisana, ali je bilo i slučajeva da su obračunate naknade u manjem od propisanog iznosa. Slična situacija je i s **naknadom za topli obrok** koji je također isplaćen u iznosu većem od propisanog, zbog čega je zaposlenima izvršena korekcija u januaru 2018. godine. Ukupna razlika više i manje isplaćenih naknada nisu materijalno značajne i nisu uticale na mišljenje, a nastale su kao rezultat neadekvatno uspostavljenog sistema internih kontrola.

Preporuka

Potrebno je da Institut izvrši dodatnu kontrolu obračuna i isplate naknada za prijevoz i topli obrok i na adekvatan način koriguje pogrešno izvršene isplate.

Revizorskim postupcima smo utvrdili sljedeće nedostatke kod **blagajničkog poslovanja**:

- tokom većeg dijela 2017. godine jedna osoba je vršila isplate i uplate gotovine putem blagajne, vodila blagajnički dnevnik i vršila kontiranje pojedinačnih pozicija, kao preduslov za knjigovodstveni unos u Glavnu knjigu putem ISFU sistema, i nije u kontinuitetu bila osigurana dodatna kontrola dokumentacije i blagajničkog dnevnika, s obzirom na to da je osoba zadužena za kontrolne aktivnosti bila na bolovanju duži period;

- prpratna dokumentacija (prilozi) fizički nije odložena uz pripadajući blagajnički dnevnik, već odvojeno u zasebnom regulatoru, a blagajnički dnevnik nisu adekvatno numerisani po hronologiji;
- u pojedinim mjesecima, blagajnička dokumentacija nije bila uredna, odnosno, ni blagajnica ni osoba zadužena za kontrolu nisu potpisali blagajničke dnevnike, evidentiranje promjena u blagajničkom dnevniku vršeno je grafitnom olovkom, konstatovano je dosta ispravki u prijenosu krajnjeg i evidentiranja početnog salda u blagajničkom dnevniku, u nekim slučajevima isplata za određeni dan evidentirana je kao promjena u blagajničkom dnevniku drugog dana itd.

Napominjemo da su nam prezentovani zapisnici popisne komisije na 31.12.2017. godine i zapisnici iz 2018. godine u kojima je komisija imenovana za popis novčanih sredstava u blagajni konstatovala da popisano stanje novčanih sredstava odgovara stanju iskazanom u blagajničkom dnevniku i Glavnoj knjizi.

Preporuka

Potrebno je da Institut organizuje obavljanje blagajničkog poslovanja u skladu s propisima iz oblasti računovodstva. U slučajevima dužeg odsustva radnika čiji opis poslova podrazumijeva i kontrolne aktivnosti u procesu blagajničkog poslovanja, potrebno je na adekvatan način osigurati njihovo obavljanje.

Pored toga, konstatovali smo potrebu daljeg jačanja sistema internih kontrola kod planiranja pojedinih naknada i kod upotrebe vozila:

- Planiranje sredstava za jubilarne nagrade nije vršeno na osnovu podataka iz evidencije zaposlenih, zbog čega je realizacija na analitičkoj poziciji veća od planirane (planirano je 870 KM, a isplaćeno 2.490 KM).
- Analiziranjem putnih naloga za službena vozila, uočili smo da su pojedine relacije od preko 100 km/dnevno evidentirane kao „loko“ i da se za određene relacije iskazuju nerealne kilometraže.

Preporuka

U cilju kontrole namjenske potrošnje potrebno je uspostaviti kontrole provjere iskazane „loko“ vožnje, te analizirati odnosno preispitati evidentiranje prijeđenog puta u putnim nalogima za pojedinačne relacije.

3.2 Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija, način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta u Institutu utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji iz 2015. godine. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 28 izvršilaca. U toku godine nije bilo novih aktivnosti na usaglašavanju opisa radnih mjesta u skladu s važećim odlukama Vijeća ministara BiH¹. Usmeno smo informisani da će se u 2018. godini pristupiti izradi novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, kojim se planira drugačiji način organizacije poslova u Institutu.

Preporuka

Institut je dužan okončati aktivnosti na usklađivanju opisa radnih mjesta s postojećom regulativom.

Institutom rukovodi direktor kojeg, na osnovu Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, imenuje Vijeće ministara BiH na period od pet godina. Direktor ima jednog zamjenika, koji ga zamjenjuje ukoliko on nije u mogućnosti da obavlja svoja ovlaštenja. Vijeće ministara BiH je direktora Instituta imenovalo 09.12.2015. godine. Na osnovu informacije o isteku mandata zamjeniku direktora, Vijeće ministara BiH je zadužilo Agenciju za državnu službu da raspiše javni oglas za popunjavanje radnog mjesta zamjenika direktora. Do okončanja aktivnosti na imenovanju na osnovu javnog oglasa, Vijeće ministara BiH je imenovalo vršioca dužnosti zamjenika direktora na period od tri mjeseca, počev od 01.01.2018. godine.

3.3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije u cijelosti implementiran u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Institut je sačinio popis i mapiranje poslovnih procesa, procijenio nivo inherentnog rizika i nivo rezidualnog (preostalog) rizika. U obrascu za utvrđivanje rizika u svim procesima je procijenjen manji rezidualni (preostali) rizik. U Strategiji upravljanja rizicima, Institut je naveo da će u registru rizika biti evidentirani rezultati procjene s minimalno srednjom ocjenom izloženosti riziku.

3.4 Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH², za obavljanje interne revizije u Institutu nadležna je Jedinica interne revizije u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U toku godine nije vršena interna revizija Instituta.

4. BUDŽET

Institut je projekcijom budžeta za 2017. godinu planirao budžet u visini gornje granice rashoda, u iznosu od 1.159.000 KM. U dodatku budžeta (aneksu) planirano je dodatnih 130.000 KM za izdatke za materijal, sredstva za finansiranje planiranih aktivnosti ocjenjivanja i održavanja akreditacija, troškove nabavke motornog vozila, kompjuterske opreme i troškove opremanja server sobe u Institutu. Ukupna projekcija budžeta Instituta za 2017. godinu iznosila je 1.248.000 KM.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu³, Institutu su u budžetu odobrena sredstva u iznosu od 1.198.000 KM, što je za 42.000 KM ili 4% više u odnosu na odobreni budžet za 2016. godinu.

U Tabeli 1. prikazan je pregled odobrenog i izvršenog budžeta.

Tabela 1.
KM

Iznosi u



Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
Tekući izdaci	1.144.000	-	1.144.000	1.095.786	96
Kapitalni izdaci	54.000	-	54.000	51.323	95
Tekući grantovi	-	-	-	-	
Višegodišnja kapitalna ulaganja	-	-	-	-	
Novčane donacije	-	-	-	-	
Ukupno:	1.198.000	-	1.198.000	1.147.109	96

Institut je izvršio usklađivanja (prestrukturisanja) rashoda budžeta u novembru 2017. godine, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 14.000 KM (povećani su putni troškovi i ugovorene usluge, a smanjeni troškovi naknada zaposlenih, izdaci za telefonske i poštanske usluge, izdaci za energiju i komunalne usluge, nabavka materijala i izdaci za tekuće održavanje). U obrazloženju zahtjeva navedeno je da su dodatna sredstva neophodna zbog realizacije planiranih aktivnosti na ocjeni usklađenosti tijela koja učestvuju u procesu akreditiranja i ocjenjivanja na licu mjesta, za šta se angažuju vanjski saradnici, a njihovi izdaci se evidentiraju na pomenutim pozicijama.

Plan i program rada Instituta za 2017. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH koje ga je usvojilo 01.02.2017. godine. Izvještaj o radu Instituta sadrži planirane i realizovane programske zadatke, međunarodne sporazume i aktivnosti, aktivnosti u području akreditiranja, informacije o inicijativi za prijem zaposlenih zbog povećanog interesovanja privrednih subjekata za akreditiranje, informaciju o trenutnim smještajnim kapacitetima u zakupljenom prostoru i informacije o odobrenim i realizovanim sredstvima u 2017. godini.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Institut je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnji finansijski izvještaji Instituta objavljuju se na web stranici (<http://www.bata.gov.ba>) u roku od 10 dana od usvajanja Izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza, na sjednici Vijeća ministara BiH.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.147.109 KM, što je u odnosu na rashode planirane budžetom za 2017. godinu manje za 50.891 KM.

Značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (605.583 KM), naknade zaposlenih (66.348 KM), putne troškove (148.697 KM), troškove zakupa (106.338 KM), ugovorene i druge usluge (116.735 KM) i kapitalne izdatke (51.323 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1 Putni troškovi

Izdaci za putne troškove realizovani su u iznosu od 148.697 KM, od čega troškovi putovanja u zemlji iznose 84.963 KM, a troškovi putovanja u inostranstvo 63.734 KM.

Najznačajniji putni troškovi u zemlji se odnose na putne troškove angažovanih vodećih ocjenitelja, tehničkih ocjenitelja i tehničkih eksperata iz različitih oblasti koji učestvuju u procesu akreditiranja (preliminarne posjete, ocjenjivanje na licu mjesta, nadzorno ocjenjivanje, monitoring i dr.). U Odluci o strukturi cijene ekspert/dana utvrđeno je da naknada za ugovor o autorskom djelu pokriva i sve izdatke službenih putovanja vezano za postupak akreditiranja/nadzora (dnevnice, naknade troškova za smještaj, naknade troškova za prijevoz i ostalih naknada u vezi sa službenim putovanjem). Institut je krajem godine donio novi pravilnik o visini naknade za vanjske saradnike, čiji efekti će se moći ocijeniti u 2018. godini.

Isplata putnih troškova je tokom 2017. godine vršena putem blagajne, a krajem godine je uvedena praksa da se računi za hotelski smještaj u zemlji plaćaju žiralno.

Troškovi za osobna vozila u zemlji iznosili su 26.082 KM. Angažovane osobe u procesu akreditiranja najčešće koriste osobna vozila prilikom obavljanja službenih putovanja, za šta im se priznaje odgovarajuća naknada. U testiranim putnim nalogima smo uočili da tokom većeg dijela godine uz obračun naknade nije priložena karta udaljenosti između relacija s iskazanom kilometražom i dokaz o cijeni goriva. Krajem godine je uvedena praksa dokumentovanja udaljenosti, ali *nije utvrđen jednoobrazan način dokumentovanja cijene goriva*.

Troškovi putovanja u inostranstvu javnim sredstvima realizovani su u iznosu od 16.146 KM, na osnovu okvirnog sporazuma koji je važio do 31.12.2016. godine i okvirnog sporazuma zaključenog u 2017. godini.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

U pregledu prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 411.280 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane budžetom za 2017. godinu manje za 125.720 KM.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od pružanja javnih usluga (408.680 KM) po osnovu zahtjeva za odobravanje, produžavanje ili proširenje akreditacije, ocjenjivanja i održavanja sistema akreditacije. Evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi vrši Ministarstvo finansija i trezora BiH na osnovu izvršenih uplata. Institut vrši fakturisanje usluga, evidentiranje potraživanja i praćenje naplate potraživanja.

5.3 Bilans stanja

U Bilansu stanja na 31.12.2017. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 138.193 KM. Ukupne obaveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 223.080 KM.

U Tabeli 2. prikazana je struktura sredstava i obaveza Instituta.

Tabela 2.

Iznosi u KM

Opis	Saldo 31.12.2016	Saldo 31.12.2017	Indeks 3/2
1	2	3	4
Gotovina, kratkoročna potraživanja i zalihe	80.271	82.130	102
Stalna sredstva	15.415	56.063	364
Ukupno aktiva:	95.686	138.193	144
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	159.321	167.017	105
Dugoročne obaveze i razgraničenja			
Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Ukupno pasiva:	174.736	223.080	128

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (73.897 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (56.063 KM), obaveze prema dobavljačima (14.619 KM), obaveze prema fizičkim osobama (20.213 KM), obaveze prema zaposlenima (58.217 KM) i kratkoročna razgraničenja 73.831 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1 Potraživanja za isporučene usluge i robe

Na nedostatke sistema internih kontrola u procesu evidentiranja potraživanja za isporučene usluge i robe ukazali smo u Izvještaju za 2016. godinu. Navedeni nedostaci u vezi s unosom i evidentiranjem potraživanja kroz pomoćnu knjigu (modul potraživanja) uticali su na aktivnosti kod utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja na kraju 2017. godine. Institut je izvršio popis sredstava, potraživanja i obaveza, ali kod provođenja popisa potraživanja za isporučene usluge i robe nije do kraja okončao aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja potraživanja u pomoćnoj evidenciji i sravnjenju s potraživanjima koja su evidentirana u Glavnoj knjizi. Potraživanja za isporučene usluge i robe iskazana su u Glavnoj knjizi u iznosu od 73.897 KM. U izvještaju o popisu konstatovano je ukupno stanje potraživanja, bez popisa potraživanja na osnovu analitičkog pregleda po kupcima, otvorenim tj. neplaćenim računima i konstatacijom od kada datiraju potraživanja. Suština obavljanja popisa je upravo da se potvrde stanja iskazana u poslovnim knjigama i osigura tačnost finansijskih izvještaja.

Pored toga što godišnji popis nije realizovan u skladu s propisima, ni tokom obavljanja revizije nije nam prezentovana analitika potraživanja (otvorene stavke iz modula potraživanja ili ručno napravljen pregled po kupcima i neplaćenim računima), na osnovu kog se može potvrditi iskazano stanje potraživanja.

Preporuka

Institut treba prije popisa izvršiti odgovarajuće pripreme za njegovo provođenje, osigurati analitiku po kupcima i otvorenim stavkama (neplaćenim računima) za svakog od kupaca, te na taj način omogućiti da se potvrdi stanje iskazano u Glavnoj knjizi.

5.4 Pregled dinamike zapošljavanja

Prema pregledu dinamike zapošljavanja u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, u Institutu je planiran 21 zaposlenik. Ukupan broj zaposlenih na kraju godine bio je 21, koliko je iznosio i prosječan broj zaposlenih u toku godine.

Problem s obavljanjem poslova zaposlenih koji su odsutni po osnovu dužeg bolovanja Institut je pokušao prevazići angažovanjem zaposlenih putem ugovora o radu na određeno vrijeme i angažovanjem volontera. Na osnovu saglasnosti Agencije za državnu službu, do povratka radnika s bolovanja izvršen je prijem na određeno vrijeme u trajanju do tri mjeseca. Za obavljanje poslova drugog radnog mjesta, također zbog korištenja dužeg bolovanja, Institut je angažovao volontera.

6. JAVNE NABAVKE

Institut je donio Plan javnih nabavki za 2017. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama. Prema važećim propisima, Institut nije obavezan da objavljuje Plan nabavki na web stranici, jer su planirani postupci niži od 50.000 KM. Za provođenje postupaka javne nabavke zadužena je stalna komisija koja učestvuje u fazi pripreme tenderske dokumentacije, vrši ocjenu pristiglih ponuda i obavlja ostale poslove i zadatke vezane za provođenje postupka javne nabavke.

Kod planiranja i provođenja nabavki konstatovali smo poboljšanja u smislu da su vršene izmjene i dopune plana u situacijama kada se za to ukazala potreba, a proveden je i postupak nabavke hotelskog smještaja koji nije planiran. Nedostatke smo uočili kod pravovremenog planiranja pokretanja i provođenja javne nabavke za usluge avioprijevoza. Procedura nabavke usluga avioprijevoza pokrenuta je u skladu s planiranim rokom (februar 2017. godine), a s izabranim dobavljačem je 21.04.2017. godine zaključen okvirni sporazum. Institut je, do zaključenja novog okvirnog sporazuma, vršio nabavku po ranije zaključenom okvirnom sporazumu, koji je važio do 31.12.2016. godine. U periodu nakon vremenskog isteka okvirnog sporazuma realizovan je iznos od 6.398 KM.

Preporuka

Potrebno je da Institut planira pravovremeno otpočinjanje procedura javnih nabavki, zasnovano na informacijama o važenju zaključenih okvirnih sporazuma ili ugovora.

Prema prezentovanim podacima, Institut je u 2017. godini proveo tri postupka javnih nabavki iz tekućih izdataka (konkurentski i postupak u skladu s Aneksom II Dio B) i jedan konkurentski postupak iz kapitalnih izdataka. Nakon provedenih postupaka zaključeni su ugovori u vrijednosti od 94.629 KM (s PDV-om).

Navodimo opća zapažanja i slabosti uočene tokom revizije javnih nabavki:

- U proceduri javne nabavke vozila (vrijednost ugovora iznosi 44.343 KM s PDV-om)

nije izvršena analiza tržišta o zadovoljenosti konkurencije i mogućnosti da na osnovu tehničke specifikacije u postupku može učestvovati više ponuđača, odnosno da tehnička specifikacija drugih ponuđača odgovara zahtjevima navedenim u konkurentskom zahtjevu.

- U zahtjevu za dostavljanje ponuda kod konkurentskog zahtjeva (nabavka usluga avioprijevoza, uredskog materijala i vozila) nije predviđena primjena cjenovnog preferencijala domaćeg. Navedeni nedostatak nije uticao na konačnu ocjenu dostavljenih ponuda jer su u postupcima učestvovali samo domaći ponuđači.

Preporuka

Potrebno je da Institut prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije za nabavku vozila osigura analizu o postojanju konkurencije u pogledu tehničke specifikacije vozila. Kod utvrđivanja uslova u tenderskoj dokumentaciji treba voditi računa o odredbama koje se odnose na primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg i dokazima koji se dostavljaju uz ponudu.

7. KOMENTARI

Institut u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2017. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji za 2017. godinu.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Članovi tima za
finansijsku reviziju**

Fatima Mehanović, v.r.

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Dragoljub Kovinčić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2017. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2017. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2017. godinu

Naziv institucije: Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva- nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	1.144.000	0	1.144.000	1.095.786	96
Bruto plaće i naknade	618.000		618.000	605.583	98
Naknade troškova zaposlenih	77.000	-7.000	70.000	66.348	95
Putni troškovi	152.000	4.000	156.000	148.697	95
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	17.000	-2.000	15.000	12.737	85
Izdaci za energiju i kom. usluge	22.000	-3.000	19.000	14.849	78
Nabavka materijala	12.000	-1.000	11.000	10.988	100
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	10.000		10.000	6.356	64
Unajmljivanje imovine i opreme	107.000		107.000	106.338	99
Izdaci za tekuće održavanje	6.000	-1.000	5.000	4.788	96
Izdaci za osiguranje	3.000		3.000	2.367	79
Ugovorene i druge posebne usluge	120.000	10.000	130.000	116.735	90
2. Kapitalni izdaci	54.000	0	54.000	51.323	95
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	54.000		54.000	51.323	95
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.198.000	0	1.198.000	1.147.109	96

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2018. godine.

Direktor:
Željko Medak

Bilans stanja na 31.12.2017. godine

Naziv institucije: Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2016.	31.12.2017.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	80.271	82.130	102
Novčana sredstva	3.976	8.233	207
Kratkoročna potraživanja	76.295	73.897	97
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	15.415	56.063	364
Stalna sredstva	226.131	264.479	117
Ispravka vrijednosti	210.716	208.416	99
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	15.415	56.063	364
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	95.686	138.193	144
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	159.321	167.017	105
Kratkoročne tekuće obaveze	17.530	34.970	199
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	65.610	58.217	89
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	76.181	73.831	97
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	174.736	223.080	128

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2018. godine.

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika neće biti uravnotežen (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2017. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2017. godinu (Službeni glasnik BiH broj 94/16) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor:

Željko Medak